

KURJER WILEŃSKI

wraz z Kurjerem Wileńsko - Nowogródzkim

Czy „lokalny i normalny“?

Ś. p. Minister
Witold Wilejszys

Po jeszcze niezlikwidowanym zatargu japońsko-sowieckim na Amurze, w Chinach Północnych „niespodziewanie“ wybuchł zatarg chińsko-japoński. Tego rodzaju incydenty na Dalekim Wschodzie naprawdę zdarzają się dość często i nie stanowią żadnej nowości. Nic też dziwnego, że ludzie tamtejsi są skłonni do ich bagatelizowania. Tak np. na wieść o strzelaninie pomiędzy chińskimi i japońskimi formacjami wojskowymi w miejscowości Lukaczia, położonej na linii kolejowej Pekin — Hankou, jeden z przedstawicieli armii japońskiej wręcz oświadczył, że incydent ten jest „czysto lokalny i normalny“.

Tym razem jednak optymizm wojskowego japońskiego nie jest przez wszystkich podzielany. Jak można zorientować się z wiadomości nadchodzących zarówno z Pekinu, jak z Tokio i Nankinu, zatarg w miejscowości Lukaczia, przez tamtejsze sfery polityczne i wojskowe jest uważany za najpoważniejszy incydent w Chinach Północnych od czasu zawieszenia broni pomiędzy Chińczykami a Japończykami w Tong-Kou w 1933 r.

Narazie naprawdę nie są znane istotne przyczyny zatargu. I wątpliwą jest rzeczą, żeby te przyczyny znalazły obiektywne naświetlenie. Japończycy bowiem będą je naświetlali

tak, jak im jest wygodniej i korzystniej. Chińczycy zaś postarają się całą winę zwalić na Japończyków. I to jest zupełnie zrozumiałe, gdyż obie strony od dłuższego czasu znajdują się faktycznie na stopie wojennej i z wielkim trudem łagodzą wojenne tarcia i nieporozumienia.

Co więcej, od czasu zawieszenia broni w Tong-Kou, zaszły dość duże zmiany zarówno w stosunkach chińsko-japońskich, jak i wewnątrz obu państw. W Chinach bowiem, pod hasłami konsolidacji narodowej znacznie się wzmogły nastroje antyjapońskie. Rząd nankijski, który parę lat temu, skłonny był do mniejszych lub większych kompromisów, obecnie wobec dość znacznej poprawy stosunków z Moskwą, zaczął coraz bardziej akcentować swe stanowisko antyjapońskie. Ta zmiana uwidoczniła się szczególnie ostatnio, kiedy zainicjowana przez Chińską Partię Komunistyczną w sierpniu 1935 roku akcja frontu ludowego pod antyjapońskimi hasłami konsolidacji i obrony narodowej na terenie Chin znalazła bardzo duży oddźwięk i wywołała wielki ruch antyjapoński we wszystkich warstwach narodu chińskiego. Nawet w łonie samego rządu nankijskiego szereg członków z grupy narodowo-faszystowskiej t. zw. „C. C.“ jak, Sun-fo, Yu-Yuen, Fen

Yuhtsiang i t. d. w sposób wyraźny sprzyja frontowi ludowemu. To może wydawać się dziwnym, lecz tym niemniej jest faktem, który był zupełnie możliwym w programowych ramach chińskiego frontu ludowego. W przeciwieństwie bowiem do proklamowanego przez komunistyczne partie Zachodu frontu ludowego, chińska partia komunistyczna w swej akcji antyjapońskiej zrezygnowała ze wszelkich hasel socjalnych i na plan pierwszy wysunęła hasła wyłącznie narodowe, przemawiające do uczuć wszystkich patriotów chińskich, bez względu na ich przynależność klasową lub partyjną.

Z tego programu wyeliminowano nawet imperializm angielski i amerykański, a pozostawiono jedynie imperializm japoński, w walce przeciwko któremu obiecano swą pomoc bez żadnych zastrzeżeń nawet marszałkowi Chiang Kai-Shek'owi.

I, trzeba przyznać, że ta akcja zrobiła swoje. W kwietniu r. b. na sesji plenarnej Kuomintangu, czyli organizacji marszałka Chiang Kai-Shek'a, podnosiły się zupełnie oficjalnie głosy, domagające się wyparcia wpływów japońskich z Chin północnych i przywrócenia tam władzy rządu nankijskiego. A również i w samych Chinach Północnych, ostatnio można było zaobserwować bardzo duże niezadowolenie z opieki japońskiej. Domagano się nawet wycofania stacjonujących tam wojsk japońskich i t. d.

Wobec takiej postawy i takich nastrojów w Chinach konflikt w miejscowości Lukaczia bardzo łatwo może przekształcić się z „czysto lokalnego i normalnego“ w wojnę chińsko-japońską. Czy w chwili obecnej, to nastąpi — nie sposób powiedzieć. Będzie to przede wszystkim zależało od tego, czy obie strony są już odpowiednio przygotowane do wojny czy też nie.

W Chinach jak z powyższego widzimy, znaczne postępy konsolidacji wewnętrznej są niewątpliwe. Japonia zaś, jak wykazał cały szereg wypadków na arenie polityki wewnętrznej, z ostatnimi wyborami włącznie, przechodzi dość głęboki kryzys wewnętrzny, który wydaje się być daleki od ukończenia.

Poza tym należy wziąć pod uwagę również takie okoliczności, jak poprawę stosunków sowiecko-chińskich i amerykańsko-sowieckich, uzgodnienie interesów angielsko-sowieckich na Dalekim Wschodzie i t. d. Wszystkie te momenty zostaną bezwzględnie wzięte pod uwagę przez te czynniki, od których zależy takie lub inne załatwienie zatargu w miejscowości Lukaczia.

Zet.

Przed paru dniami zmarł nagle w Kownie b. minister komunikacji, ostatnio zaś poseł litewski w Rydze, inż. Witold Wilejszys. Zmarły przed wojną do szkół uczęszczał w Wilnie i ukończył w r. 1908 II Gimnazjum Wileńskie. Syn zasłużonego dla Litwy inż. Piotra Wilejszysa i matki Polki, ś. p. Witold cieszył się w polskim gronie kolegów serdeczną sympatią i miłością. Spokojny, taktowny i opanowany, uczynny i serdeczny, jednał sobie serca kolegów z ławy szkolnej, zawiązując z nimi nici serdecznej przyjaźni, których zerwać nie zdołały wypadki późniejsze. I po mimo świetnej kariery, którą zrobił w swej odrodzonej ojczyźnie, takim pozostał przez całe życie.

Kiedy przed paru laty spotkał się z Nim po 20-tu blisko latach niewiedzenia, od pierwszego słowa stwierdzić mogłem, że Witold się nie zmienił. Pozostał dawnym, serdecznym drogim kolegą Witoldem, takim samym, jakim go znałem z czasów wspólnej nauki w II Gimnazjum Wileńskim.

Ś. p. Witold Wilejszys zajmował produkując stanowisko w państwie Litewskim. Jednak zawsze tęsknił do Wilna, które kochał bardzo. Przyjeżdżał doń najczęściej, niestety, w chwilach smutnych dla siebie, pogrzebu matki, przeniesienia prochów Ojca na Rosję. I wówczas starał się zawsze o nawiązanie kontaktu z byłymi kolegami i przyjaciółmi. Podczas tych spotkań mogliśmy stwierdzić, iż nie było w nim nic z nienawiści ludzkiej za to dużo miłości i serdecznej troski o przyszłość. Kiedy niespełna rok temu po raz ostatni odwiedził mi w Wilnie, i mówiliśmy długo o tragicznych nieporozumieniach doby współczesnej, żegnając się ze mną wyrzekł te słowa: „Tak, to tragiczne, w poczuciu rzeczy obie strony jednakowo pragną zgody i obie nie mogą doprowadzić do jej urzeczywistnienia“!

Z Witoldem Wilejszym schodzi do grobu jeszcze jeden człowiek, który pragnął Zgody i Pojednania, urywa się jeszcze jedna nić, która łączy serca po obu stronach granicy, ubywa człowiek o miłość i Wierność dla Litwy umiał pogodzić z szacunkiem dla wspólnej przeszłości.

Cześć Jego pamięci!
Witold Staniewicz.

Ś. p. min. prof. J. Ujejski

Na pogrzeb min. Ujejskiego

Na pogrzeb ś. p. min. Ujejskiego wyjechała wczoraj z Wilna do Warszawy delegacja Uniwersytetu Stefana Batorego w składzie: rektor prof. Witold STANIEWICZ, prorektor prof. PATKOWSKI i dziekan Wydz. Humanistycznego prof. CZEŻOWSKI. Delegacja zabrała ze sobą berło uniwersyteckie.

Nowa demarche w Rzymie przedstawiciela Polski

WARSZAWA, (Pał). W związku z faktem, że treść ostatniego listu ks. arcybiskupa Sapiehy nie daje podstaw do zmiany stanowiska rządu R. P. w sprawie incydentu krakowskiego, charge d'affaires R. P. przy Stolicy Apostolskiej otrzymał polecenie dokonania nowej demarche w sekretariacie stanu.

Min. spr. zagr. przyjął również w tej sprawie nunejusza apostolskiego w Warszawie msgr. Cortesi.

Inż. Perzanowski przewodniczącym organizacji wiejsk. w Wilnie

WARSZAWA, (Pał). Szef Obozu Zjednoczenia Narodowego płk. Adam Koc podpisał nominację tymczasowych przewodniczących okręgów wileńskiego i poleskiego Organizacji wiejskiej O. Z. N.

Przewodniczącym okręgu wileńskiego został mianowany inż. Stanisław PERZANOWSKI, dyrektor Centrali Spółdzielni Rolniczo - Handlowej w Wilnie, członek komisji ekonomicznej Izby Rolniczej w Wilnie, — przewodniczącym zaś okręgu poleskiego został mianowany p. Henryk Trębicki, dyrektor Komunalnej Kasy, Oszczędności w Brześciu n. Bugiem, peowiak, uczestnik obrony Lwowa i wybitny pracownik organizacji osadniczych, rolniczych i spółdzielczych.

Japonia pragnie zlokalizować incydent w Chinach

TOKIO, (Pał). Agencja Damał komunikuje: rada ministrów odbyła dziś zrana nadzwyczajne posiedzenie w związku z sytuacją w Chinach północnych. Niewiódznie po posiedzeniu premier ks. Konoye udał się do cesarza, któremu zreferował sytuację.

Podczas nadzwyczajnego posiedzenia rada ministrów całkowicie nieaprobowała posunięcia ministerstwa wojny i ministerstwa spraw zagranicznych, mające na celu zlokalizowanie incydentu w Lukusiu, wyrażając nadzieję na polubowne rozwiązanie w drodze zmiany stanowiska ze strony chińskiej.

Rząd japoński przypisuje incydent nieoficjalności wojsk chińskich i zdecydowany jest wydać odpowiednie zarządzenia w razie gdyby krytyczna sytuacja pogorszyła się w wyniku negatywnego stanowiska strony chińskiej w Lukaczia.

Jednocześnie wszyscy członkowie gabinetu zażądali ponownego zwołania nadzwyczajnego posiedzenia rady ministrów w razie potrzeby.

Incydent w Lukaczia wczoraj oraz dziś zrana groził tragicznym obrotem sprawy, aczkolwiek zawieszenie broni weszło w życie o g. 7.10. Układ o zawieszeniu broni został zawarty pomiędzy dowództwem chińskim a japońskim jeszcze o godz. 9.40 wczoraj wieczorem, lecz wojska chińskie odmówiły ewakuacji Lukaczia, czego domagał się japońskie władze wojskowe.

Z Pekinu donoszą, że nocą ubiegłej nastąpiło zerwanie rokowań oraz wznowienie działań wojennych, ze względu na stanowisko gen. Fung Szianga, dowódcy 37 dywizji chińskiej, której wojska w sile 2-ech kompanij brały udział w incydencie. Po wyższe doniesienia mówią zarazem o wprowadzeniu ubiegłej nocy stanu oblężenia w Pekinie i Tientsinie. Wszystkie bramy miejskie w Pekinie były zamknięte, zaś komunikacja kolejowa i lotnicza pomiędzy Pekinem a Tientsinem została przerwana wczoraj po południu.

W Hsingkingu opublikowano komunikat głównej kwatery armii kwangtuńskiej, głoszący, że armia ta bacznie obserwuje rozwój sytuacji w Chinach północnych. Zarządco na stan ostrzegawczy w każdym razie japońskiej na wodach chińskich.

Władze wojskowe w Tokio wstrzymały ubiegłej nocy urlopy w oddziałach kraju. W Seulu opublikowano komunikat kwatery głównej armii koreańskiej, głoszący, że armia ta bacznie obserwuje sytuację wytworzoną w Lukaczia i że znajduje się w stanie ostrzegawczym.

W międzyczasie doszło do porozumienia w Pekinie pomiędzy przedstawicielami rady politycznej prowincji Hopei i Cahaar a dowództwem garnizonu japońskiego w sprawie przerwania działań wojennych.

Na zasadzie tego układu postanowiono:

- 1) przerwać działania wojenne,
- 2) wycofać wojska japońskie na lewy brzeg rzeki Young Ting Ho, zaś wojska chińskie na prawy brzeg tej samej rzeki.

Konferencja w sprawie zawieszenia broni trwała dwie godziny. Stronę japońską reprezentował płk. Takuo Matsui ze specjalnej misji japońskiej w Pekinie, zaś radę polityczną prowincji Hopei i Cahaar Yin Yung.

Zgodnie z osiągniętym porozumieniem wojska japońskie rozpoczęły ewakuację, lecz analogiczne rozkazy nie zostały zakomunikowane wojskom chińskim, które nie tylko nie rozpoczęły ewakuacji, lecz około godz. 6 rano ostrzelały wycofujące się oddziały japońskie, powodując wznowienie działań wojennych. Władze chińskie i japońskie w Pekinie na wieść o nowych starciach niezwłocznie wysłały do oddziałów chińskich w Lukaczia zawiązanienie o wejściu w życie zawieszenia broni. O g. 7 min. 10 działania wojenne przetrwały, zaś wojska chińskie i japońskie wycofały się na wyznaczone punkty.

Spór o wyspy na Amurze trwa

MOSKWA (Pał) — Późną nocą opublikowano komunikat komisariatu spraw zagranicznych, głoszący, iż dnia 6 bm. na wyspie Bolszaj na Amurze pojawił się oddział japońsko-mandżurski w sile jednej kompanii.

W związku z tym komisarz Litwinow zaprosił wczoraj ambasadora japońskiego Szigemitsu do komisariatu spraw zagranicznych i oświadczył mu m. in., iż składa stanowczy protest przeciwko zajęciu wyspy Bolszaj przez wojska japońsko-mandżurskie jako przeciwko pogwałceniu status quo, na której to podstawie osiągnięto kilka dni temu porozumienie w sprawie wysp. Litwinow zażądał w imieniu rządu sowieckiego natychmiastowego wycofania wojsk japońsko-mandżurskich z wyspy Bolszaj.

Wyjaśnienia ambasadora, który wskazał, iż wyspy te należą do Mandżukuo i

działy japońskie, powodując wznowienie działań wojennych. Władze chińskie i japońskie w Pekinie na wieść o nowych starciach niezwłocznie wysłały do oddziałów chińskich w Lukaczia zawiązanienie o wejściu w życie zawieszenia broni. O g. 7 min. 10 działania wojenne przetrwały, zaś wojska chińskie i japońskie wycofały się na wyznaczone punkty.

Z Tientsiu donoszą, że straty japońskie w wyniku incydentu wyniosły 30 ludzi. Trzech podoficerów i jeden strzelec są zabici, 2 oficerów, jeden podoficer i 23 strzelców odwołano rany.

Wojska chińskie straciły około 110 zabitych i rannych. Wojska japońskie bacznie obserwują wykonanie układu o zawieszeniu broni przez wojska chińskie.

Podczas składania protestu przez władze japońskie na ręce rządu nankijskiego, zażądano od tego rządu oraz od władz chińskich w Pekinie ochrony obywateli japońskich w Chinach.

WALKA TRWA.

PEKIN (Pał) — Agencja Reutersa donosi, że dziś w godzinach popołudniowych zostały w okolicy Pekinu wznowione kroki nieprzyjacielskie między wojskami chińskimi a japońskimi.

że kursują w ich pobliżu kanonierki sowieckie. Litwinow uznał za niewystarczające i prosił ambasadora Szigemitsu o zakomunikowanie jego protestu rządowi japońskiemu.

Jednocześnie komisarz Litwinow zwrócił uwagę rządu japońskiego na coraz częstsze wypadki wkraczania wojsk japońsko-mandżurskich na terytorium sowieckie oraz na przełoty granicy sowieckiej przez samoloty japońskie. Komisarz Litwinow uprzedził, że sowieckie wojska pograniczne otrzymały wyraźny rozkaz przeciwdziałania wszelkimi środkami przekraczaniu granicy przez wojska japońsko-mandżurskie oraz usuwania ich wszelkimi sposobami. Jednocześnie komisarz Litwinow zażądał, iż rząd sowiecki ma zamierzać wycofać na wieść zaopiniowaną przez artylerię mandżurską kanonierkę sowiecką.

Baden Powell
otrzymał nagrodę pokojową

HAGA, (Pat). Nagrodę pokojową Wateler za r. 1937, wynoszącą 2100 funtów szt. otrzymał twórca ruchu skautowskiego Baden-Powell z nadzwyczajne zasługi na polu zbliżenia międzynarodowego.

Mezaliani szwedzkiego królewicza

Rzec by można, iż mezalianse członków różnych europejskich domów panujących przybrały charakter choroby nagminnej. Anglia, Rumunia, Szwecja (ta ostatnia już kilkakrotnie!) stały się jej ulubionym terenem, nie mówiąc już o pomniejszych historycznych ksiąstewkach i rodach, Burbonowie hiszpańscy, Holenzollernowie niemieccy i f. d. Ostatnio radio obwieściło światu wiadomość następującą: księżniczka szwedzka Karol poślubiła pannę Elizę von Rose i utracił z tego powodu przynależność do szwedzkiego domu panującego. Jednocześnie otrzymał Karol od swego szwagra króla Leopolda belgijskiego tytuł księcia, który przysługiwać również będzie młodej małżonce Karola.

MIEŁOŚĆ A URODZENIE.

Możnaby tu podać całą listianę przedstawieli rodów, domów i dynastji, które

nie pomnąc na związane z urodzeniem przywileje, obowiązki i przesady wyrzekli się tego wszystkiego dla pięknych oczu wybrank swego serca. Mezalianse królewskie i książęce, które w naszej epoce radia i komunikacji transpalegunowej syją się na chciwą sensację publiczności obu półkul ziemskich, jak z rogu obfitości, nie są bynajmniej wyjątkiem powojennym. Historia zna takich przykładów mnóstwo. Połtwierdzaloby to jedynie sienkiewiczowskie powiedzenie, że miłość jest to ptak, który gnieździ się wszędzie.

ULATWIENIE.

Copravda wyrzeczenie się związanych z królewskością i wysokim urodzeniem honorów dla romanizmu i miłości jest dź się znacznie mniejszym bohaterstwem, niż przed wojną, a zwłaszcza w wiekach poprzednich, kiedy kasłowość i poglądy na takie sprawy jak krew, koligacje, urodzenie były zgoła inne niż obecnie. — Plug wojny światowej głęboko przeorał wszystkie pojęcia, rozwałił to, co zdawało się być nie do rozwalenia, wstrząsnął tronami i fortunami, pogrążył to, co było u dołu, uczynił niepewnym ludzkie życie, stanowisko, majątek, poglądy. W takich warunkach spoglądanie z wysokości tronu czy feodalnego zamku wzrokami jednogłosem z Innej planety stało się w wielu wypadkach archaizmem. Znikł w wielu wypadkach dystans między ludźmi, sądziło duże ułatwienia dla książąt i królów, spojrzających nieobojętnym okiem ku zwykłym śmiertelnikom czy też na odwrót. Stąd niemała papierowość gromów, miotanych w takich wypadkach przez zwol

ników dystansu między krwią błękitną a czerwoną.

ODŚWIEŻANIE RASY.

Takie krzyżowanie się członków rodów królewskich z ludźmi „niższego” stanu wpływają dodatnio na przyszłość pokolenia tych rodów. Znaną i uznaną już dawniej jest prawdą, iż łączenie się wężłami małżeńskimi krewnych (a za takich uważać trzeba niemal wszystkie rody królewskie w Europie) źle wpływa na progeniturę. Stwarza się przez to idealne podłoże dla degeneracji fizycznej i psychicznej. Wprowadzenie od czasu do czasu nowego, świeżego członka rodziny w postać małżeństwa z osobą innego klanu znakomicie wpływa na stan zdrowotny danego rodu. Z tego też, augenicznego względu, można takim mezalianmom jedyny przyklasnąć.

JAK W BAJCE.

Księżę krwi poślubia zwykłą paniękę. Poznają się gdzieś na balu, zakochują się, wyznaczają sobie randki, pisują słodkie listki, wymieniają przysięgi i po całunki. W panience walczy uczucie miłości z poczuciem niedostojności noszącej koronę królewską czy książęcą ideału. Jego rodzina nie chce słuchać o małżeństwie. Konflikt. Przeszkody. Łzy. Ukochany kruszy kopie w obronie swego szczęścia Wreszcie zwycięża. Ślub. Miody miesiąc. Happy end. Jak w bajce. Czyż mało damskich serduszek marzy o takich bajkowych perypetiach? Księżę Windsoru otrzymał tysiące listów, w których njeznane mu osoby dziękowały za to, że czynem dowiódł, iż bajka może nieraz stać się najrealniejszą rzeczywistością.

TRADYJCJE WIELKIEJ REWOLUCJI.

Sędziwy król Gustaw szwedzki, 75-letni, cz dżierski jeszcze w tenisie mister G., już kilka razy miał konflikty z członkami swej rodziny z powodu mezalianów. Dlaczego właśnie w szwedzkim domu panującym serca młodych księżąt biją tak mocno dla zwykłych śmiertelników, że aż gotowi są wyrzec się praw, dosłojenstw i szczytów, byleby nie opuścić wybranki? Może grają tu rolę tradycje wielkiej rewolucji francuskiej, tradycje równości stanów, braterstwa ludzi, wolności sumienia i serca? Przecież prolopiasta królewskiego rodu Karol Bernadotte wyniesiony został właśnie przez falę rewolucji do godności i tytułów. Z biednego syna adwokata, poprzez godność marszałka napoleońskiego został kandydatem na tron szwedzki i królem, lecz zachował widać w swym niewymuszonej obejście republikańskie ideały i przekazał je może mocą tajemnych praw dziedziczności swym dzisiejszym potomkom. Tak czy inaczej, nie ma prawie roku, by świat nie dowiedział się o takim czy owym mezalianie takiej czy owej latorośli tego czy innego rodu lub domu państwowego.

Król Janusz Kwiek skarży o zniesławienie

Niepowszedni klienti zjawili się w kancelarii adwokata Holmoka-Ostrowskiego w Warszawie. W otoczeniu swym i adjuwanta przybył do adwokata nowopowstany król cygański Janusz I. Kwiek. Zwrócił się on do adwokata o wyłączenie procesu w wszystkich pismom, które informowały, że dochody z imprezy elekcyjnej szły na korzyść króla. Jego Królewska Mość żądał nadto pociągnięcia do odpowiedzialności pism, które pisały o zaręku dynastycznym, a mianowicie pobiciu córki

zmarłego króla Matejusza Kwieka. Pod podpisem na pełnomocnictwie położył adjuwant króla cygańskiego pięćdziesiąt koron.

ARTYSTA MALARZ TEATR. MIEJS.
W. MAKOJNIK
PROJEKTY WNIĘZ
(mieszkania, biura, sklepy i t. d.)
Włuwskiego 6 m. 15, tel. 23-77

Orkiestry wojskowe są w Anglii bardzo popularne, szczególnie wśród dzieci. Na zdjęciu jeden z marynarzy objaśnia dzieciom zasady grania na basie.

rowne miasto Ningou. Wzorem poprzedniej wyprawy wdarł się do jego wnętrza i oczekiwał pomocy generała Li, wytrzymując napór chińskich mas. Pomoc nie nadeszła. Z ciężkimi strzałami wycofuje Ward swoją garstkę z fortyfikowanych murów. Sam pięciokrotnie ranny, ze strząsną od kul muszkietowej szczęką, ponawia szturm, zapewniwszy sobie pomoc generała Li, ale powtórnie pobity chroni się w Sunkiangu przed pościgiem. Zdawało się, że żadna siła nie dźwigni już pogrzebanych jego szans. Ale Ward tak prędko za wygraną nie dawał. Przyjechał tu dla tej wojny i żadna inna go nie nęciła. Należało jednak daleko coś przedsięwziąć. Trzeba się było wyleczyć z ran. Szanghaj, którego Ward gronił był dla niego zamknięty, bo tam czekał na niego areszt i sąd za werbowanie dezertorów z angielskiej marynarki. Pozostał w Sunkiangu, Ward jedzie do Europy, do Paryża, aby wybrano z niego ołw którym był szanowany i zoperowano szczękę, bo wadliwe zagowanie powodowało defekt wymowy i, po skończonej kuracji, wraca do Szanghaju, przemysławszy i przetrawiwszy swoje plany na nowo.

z władzami brytyjskimi i francuskimi? Ward musi mieć regularną armię z artylerią i transportem przy pomocy transportorów na chińskich kanałach. Rozwiązanie jest tylko jedno: Chińczycy muszą być jego żołnierzami. Położywszy w zamiarach swoich kres rekrutowaniu dezertorów, Ward postanowił przedstawić swoje plany admirałowi Hope, dowódcy sił zbrojnych brytyjskich, i uzgodnić z nim wspólną akcję. Admirał Hope dał odpowiedź krótką, ale treściwą: aresztował Warda i osadził go na swym statku. Ale Ward nie zrezygnował tak szybko ze swoich zamierzeń. Jeden śmiały skok w nocy w fale Whangpo, gdy umówiona dziewczyna ocierała się o burte statku i wolność znów służyła burzliwym planom. Mając w kieszeni licencję cesarską na werbowanie chińskiego żołnierza. Ward przesłał admirałowi parę słów: „a jednak pragnąłbym omówić z panem plan wspólnego działania”. Został przyjęty przez admirała na tymże statku, który się wierz.

fil na zachodnią modłę i którzy pokazali, co znaczy chiński żołnierz w dobrym reku. W oczach swego żołnierza nie był podległy śmierci od kuli. Zaprzeczyła temu jedna kula, wystrzelona z walów zdobywanego miasta. W Sunkiangu znajduje się kaplica wybudowana Wardowi z cesarskiego polecenia z napisem: „Przedziwny z poza mórz bohater... zrosił Chiny lazurową krwią.” Niezaprzeczone są wola i zdolność, które Ward wykazał. Jak zwykle tajemniczą pozostaje najciekawsze: pobudki dla których tutaj przybył i siły swoje poświęcił z taką mocą właśnie tej a nie innej sprawie. Waleczył jako płatny żołnierz, ale w trudnych momentach na utrzymanie swoich oddziałów wykladał własne fundusze. Przeważnie techniczne ustawił czasami umysł człowieka w kierunku z którego nie rusza go potem prawdziwie mocne naciski przemocy, niedoli niepowodzeń. Mówią, że Ward śpieszył do Chin walczyć po stronie Tajpingów. Ale z bliska czar ich przysnął. Jakieś sny o chińskim władztwie powiadały może tego człowieka, który jako szesnastoletni drugi oficer na okręcie potrafił wypaść za burtę w pogoni za motylem.

Maklurek.

Puder
ABARID
MADAJE CERZĘ PANI ŚWIEŻOŚĆ I POWAB MŁODOŚCI. JEST ON NAJEFWERNIEJSZYM SPRZYMIERZENIEM URODY I POWODZENIA.

Ostatnia melodia wodza Indian

Biali i miedzianokórzy mieszkańcy Stanów Zjednoczonych oplakiwali w pierwszych dniach lipca śmierć popularnego na obu półkulach wielkiego wodza Indian „Białego Konia” z Eagle. Kariera wodza Indian — jak go z całą słusznością nazywano w U. S. A., rozpoczęła się na dzikich ścieżkach wojennych. Wśród stepów i prory Texasu na jasnym rumaku dowodził wielki wódz swoim plemieniem żądającym krwi, łupów i zabawy. Efektem tych dzikich harców było 67 skłapów ludzkich.

Kiedy na otoczonej aureolą bujnych włosów głowie pojawiła się pierwsza siwizna wielki wódz postanowił zarzucić napastnicze rzemiosło i koczowniczy tryb życia. Zatemśnił za spokojem. Zaweźwał do siebie wódzów wszystkich mu sprzyjających szczepów, z którymi mimo protestów pozostał się raz na zawsze. Na pożegnanie kazal odpiewać poraz ostatni pieśń bojową Indian. Jednocześnie polecił, by poraż który zaśpiewano mu ją, kiedy już będzie w mogile.

Po tym przejmującym do głębi ceremoniale udał się do Waszyngtonu i oddał się na usługi rządowi Stanów Zjednoczonych. Udało mu się oświadczenie zektacją z Abrahamem Lincolnem, który szanując zwyczaj Indian wypalił z nim fajkę pokoju i polecił mu poważną misję polityczną. Sprytna działalność wielkiego wodza nie potrzebowała długo czekać na owoce. Nie upłynęło roku, a większość Indian zarzuciła walki rabunkowe. Z polecenia prezydenta Stanów wyjechał „wódz wódzów” do Ameryki Południowej, by tu ugruntuować oświadczenie pokoju i pracy łagodniejszych szczepów.

Władze uznały pożytek zabiegów wielkiego wodza i obdarzyły go wysokimi zaszczytami. W okresie powojennym pierwszy reprezentant czerwonoskórych zasiadł na Kaplicy, wołając coraz bardziej już dżącym głosem, że epoka Buffalo Biła przeszła do historii. Gorąco oddany sprawie stał się apeptolem, który z dobrą nowiną o innym życiu Indian wszedł wszędzie. Był gościem dworu angielskiego, prezydenta Francji, dyktatora Włoch, króla hiszpańskiego i innych wladców.

Zmarł licząc 105 lat. Chłubił się, że jest ojcem 18 dzieci, które już z życia przeszły do „krajny eleniów”. Pozostawił 27 wnuków, którzy kroczyli za trumną obok sekretarza stanu Hulla i reprezentantów wszystkich stanów. Zgodnie z życzeniem zmarłego, należącą mu się pensję z tytułu służby w Armii, on powoli i z powagą odśpiewała swemu dostojnemu wodzowi pieśń bojową. Żalose tony pleśni zmieszały się ze szlochem i jękiem współplemięcników.

Dwużeństwo wskutek utraty pamięci?

Przed Sądem Okręgowym w Warszawie toczyła się sprawa 33-letniego Bolesława Grabowskiego, oskarżonego o dwużeństwo. Sprawa jest o tyle niezwykła, że wiele danych wskazuje na to, iż oskarżony ożenił się powtórnie, nie wiedząc, że jest już żonatym. Bolesław Grabowski ożenił się po raz pierwszy w r. 1928 z Heleną Kukulką w Dąbrówce Górniczej. Grabowski nie mając pieniędzy na ukończenie studiów, liczył, iż dopomogą mu rodzice panny młodej. Oczekiwanie zawiodły i Grabowski rozczarowany porzucił żonę po półrocznym pożyciu, pozostawiając ją z dzieckiem. Następnie opuścił Dąbrówkę Górniczą, przez szereg lat nie utrzymywał żadnego kontaktu z żoną, przemieszczając się z miasta do miasta, w końcu osiadł w Warszawie. Tu poznał krawcową Irenę O. zakochał się w niej i w r. 1935 poślubił. Druga żona nie wiedziała, że jej mąż jest bigamista. 1-go lutego 1937 r. Grabowski zgłosił się do prokuratora i oskarżył się o dwużeństwo. Wyjaśnił przy tym, że od czasu do czasu ulega utracie pamięci — żeniąc się powtórnie nie pamiętał o pierwszym małżeństwie. Dopiero po paru latach uświadomił sobie popełnioną mimowoli przestępstwo i postanowił zgłosić się do prokuratora.

Przed Sądem Okręgowym oskarżony potwierdził złożone w śledztwie zeznania. Druga żona zeznała, że wyszła z żoną, nie wiedząc o poprzednim małżeństwie męża, że związek zawarty był z uczucia. Świadek do chwili obecnej mieszka z mężem, jest z nim szczęśliwym, uważa go za człowieka bardzo dobrego, ale niernormalnego umysłowo. Mąż od czasu do czasu ulegał utracie pamięci, zanikał gdzieś na kilka dni, przychodził zbiedzony, na wprost przytomny i w pierwszych momentach nie poznał żony. Powoli odzyskiwał świadomość, ale nie mógł przypomnieć sobie gdzie był i co robił. Przyczyna tych jego zaników nie było pijaństwo, ponieważ oskarżony używał alkoholu umiarkowanie.

Dla ustalenia stopnia odpowiedzialności oskarżonego oraz stwierdzenia czy rzeczywiście ulega on utracie pamięci, Sąd powołał biegłych psychiatrów dr. Malinowskiego i dr. Halinę Jankowską. Zdaniem psychiatrów oskarżony jest psychopatą konstytucyjnym. Istnieje podejrzenie, że znajduje się on w stadium początkowym schizofrenii. Oskarżony podczas służby wojskowej był pod ścisłym nadzorem i przywłaszczaniem. Sąd rewano go wówczas na obserwację psychiatryczną i na jej podstawie zwolniono ze służby z kategorią „E”. Miewa różne fantastyczne projekty, jak np. zdejść mu się 12 wynalazł samolot-rakietę, który położy kres wojnom, ulega utracie pamięci, raz np. niewiadomo w jaki sposób znalazł się bez żadnych środków w Wiedniu, skąd odesłał go konsulat polski z powrotem do kraju. Trudno jednak stwierdzić, czy cały okres pierwszego małżeństwa mógł wypaść z jego pamięci. Biegli uważają, że konieczna jest poddanie oskarżonego dłuższej obserwacji klinicznej. Sąd postanowił skierować oskarżonego Grabowskiego na obserwację w klinice psychiatrycznej.

Ze spacerów po mieście

Balkony, domy i rynny

Na wiosnę głośno mówiło się w Wilnie o konkursie ukwiecenia balkonów. Wyłoniony został nawet komitet. Zapowiadało się wszystko bardzo pięknie, ale obecnie jakoś zacięła akcja propagandowa i nie widać tak znów bardzo wiele ukwieconych balkonów.

Spacerując ulicami Wilna nie mogliśmy zauważyć plonów dotychczasowej akcji. Nie trafiła więc ona w sedno i nie potrafiła zainteresować mieszkańców, a szkoda, bo upiększenie balkonów wiąże się bezpośrednio z nadaniem bardziej estetycznego wyglądu całemu miastu.

Na palcach jednej ręki da się wyliczyć kilka skromnie przystrojonych balkonów, ale przeważnie są one na ulicach mniejszych. Sądzę, że w pierwszym jednak rzędzie inicjatorem tego pięknego projektu zależało na upiększeniu ulic głównych.

Wiosna już minęła. Minął pierwszy sezon kwiatów. Teraz będzie nieco trudniej. Kwiaty w jesieni rosną niezbyt obficie.

Błąd moim zdaniem leży w tym, że cały ten konkurs miał charakter jakiejś zakonstruowanej roboty. Dlaczego np. nikt dotychczas nie wie, kto się zgłosił do konkursu, kto ubiega się o nagrody i jakie są nagrody?

I jeszcze jedno. Warto wprowadzić dwie, że tak powiem, konkurencje. Jedną dotyczący mieszkań (balkonów) prywatnych, a drugą domów państwowych i samorządowych. Wiemy, że przy ul. Do mińskańskiej magistrat posiada balkony, a więc mógłby dać piękny przykład. Ogrodnik miejski mógłby popracować i zainicjować coś rzeczywiście artystyczne go. Niechby pokazał, że jest mistrzem w swoim zawodzie.

W ogóle projektów może być sporo. Można sypać jak z rękawa. Trzeba tylko chcieć. Ale Wilno jakoś nie bardzo chce. Nie można również czasu konkursu przewlekać w nieskończoność. Moim skromnym zdaniem powinny rok rocznie odbywać się dwa konkursy. Jeden pod koniec wiosny, a drugi w jesieni.

Jeżeli wspomnieliśmy o balkonikach przy ul. Dominikańskiej, to nie można po minąć milczeniem prywatnych mieszkań właścicieli sklepów kwiatowych. Są takie przy ul. Wileńskiej i innych. Nie można również pominąć balkonów hotelowych.

Dekoracja kwiatami balkonów nie polega za sobą takich znów bardzo znacznych kosztów. Są to na ogół groszowe wydatki, a efekt wielki i przyjemny.

Dla równowagi chciałbym coś powiedzieć o dobrej stronie Wilna. Chodzi mianowicie o tynkowanie kamienic. Te gołe cegły, pozostałe z czasów zaborców, były rażące. Ten rosyjski styl sterzących cegieł robił przykre wrażenie jakiejś niedzy, niechlujstwa. Kamienice nie tynkowane wyglądały tak, jak lakierki włożone na gołe nogi, jak kołnierzyk bez krawata.

Wilno na gwałt zaczyna się wybielać. Z czasem znikną te wsrębne domy o nie wykończonym wyglądzie zewnętrznym.

Przed kilku laty byłem świadkiem, jak Wilno zmlazała wycieczka ze Śląska. Śl

zacy zachwycałi się naszymi białymi kamienicami. Cóżby dopiero teraz mówili!

Wilno rzeczywiście będzie pięknie wyglądać, jeżeli jaszczce dojdą do tych białych czy różowych ścian okwieconą balkonikami.

Jeżeli już poruszyłem tą kwestię, to trzeba koniecznie wspomnieć o jeszcze jednej sprawie, które nie wiem dlaczego jest tolerowana. Chodzi o wyprowadzenie rynn ściekowych z dachów wprost na chodniki. W czasie deszczu w niektórych miejscach poprosu nie można przejść. Śląd też zapewne przystawie, że „trafił z deszczu pod rynnę”. Chodnikami płyną całe strumienie wody. Latem to jeszcze jakoś można wytrzymać, ale w jesieni nie należy to do zbyt wielkiej przyjemności.

Jeżeli policja spisuje protokół za to, że po godz. 22 są czasami nie zamknięte bramy czy drzwi frontowe, to w takim razie niech też pamięta i o tym, żeby mieszkańcom nie lała się za kołnierzą wodą.

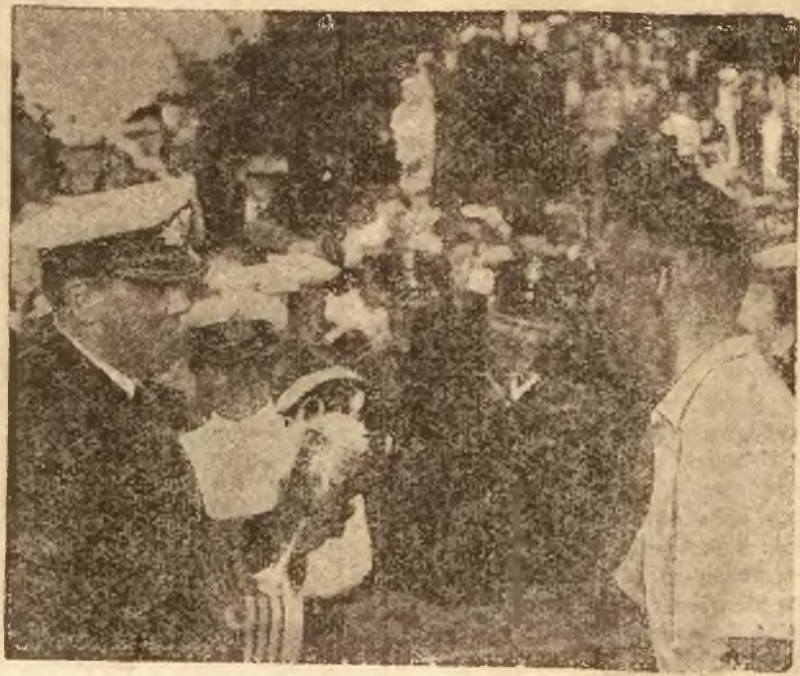
Oczywiście, że protokół jest ostatecznym środkiem. Jest on karą i jednocześnie

nie upokorzeniem i dla dozorców i dla p. rządcy. Trzeba jednak starać się o to, żeby ci wszyscy, od kogo to zależy, wyczuli potrzeby i stanęli na pewnym poziomie, który zmusza do troski nie tylko o własne wygodę lub własną kieszeń, ale i do koncesji na rzecz podniesienia ogólnego poziomu miasta. Wspólnymi siłami Wilno powinno europeizować się.

J. Nieciecki.

Turniej tenisowy o mistrzostwo Korpusu Podoficerskiego

W dniach od 2-4 lipca odbył się na kortach WKS „Kłosa” w Gdyni III ogólnopolski turniej tenisowy o mistrzostwo korpusu podoficerskiego. Zdjęcie nasze przedstawia moment wręczenia pucharu zwycięzcy turnieju starszemu sierż. Drapale przez dowódcę obrony wybrzeża komandora Frankowskiego

Bilet tygodniowy

Tak się złożyło niezbyt dawno, że musiałem dojeżdżać w ciągu tygodnia do Wilna z jednej z pobliskich miejscowości. Z góry zaopatrzyłem się w stosunkowo tani bilet tygodniowy na stacji kolejowej w Wilnie i w najbliższy poniedziałek wyruszyłem w drogę. Do celu dojechałem bez przygód. Coprawda konduktor, przeglądając „tygodniówkę” zapytał:

— Dziś pan nie wraca? — Odpowiedziałem, że dopiero jutro, zdrziwny trochę tak daleko posunęły się zainteresowaniem planami pasażera na przyszłość. Nie wyczulem w każdym razie w tym pytaniu zapowiedzi rzeczy niesprzyjnych.

Nazajutrz rano wyruszyłem ze stacji powiedzmy X, aby powrócić do niej wieczorem. Konduktor, który podszedł sprawdzić bilet, długo trzymał moją „tygodniówkę” w ręku, nad czymś rozmyślał i wreszcie trochę zdziwiony zapytał:

— Kiedy pan jechał tam? — Wczoraj a dziś wieczorem znowu jadę.

— Nie, pan dziś wieczorem tam nie pojedzie. — A to dlaczego? Mam zamiar w ciągu tego tygodnia zrana dojeżdżać do Wilna, a wieczorem wracać. — Pan tego zrobić nie będzie mógł.

— Pytam pana znowu — dlaczego? — Bo przepisy nie pozwalają. Pan powinien zrana wyjeżdżać z Wilna, a wieczorem powracać.

— Nie mogę. Za żadne skarby nie mogę. W Wilnie muszę pracować zawodowo w ciągu dnia, a wieczorami chcę dojeżdżać do rodziny.

Konduktora zdenerwowały prawdopodobnie te wywody, ponieważ podnieconym już głosem oświadczył:

— A jednak będzie musiał pan „tam” jechać z Wilna, „z powrotem” do Wilna. A jeżeli pan nie chce, to radzę pójść do dyżurnego urzędnika na stacji w Wilnie.

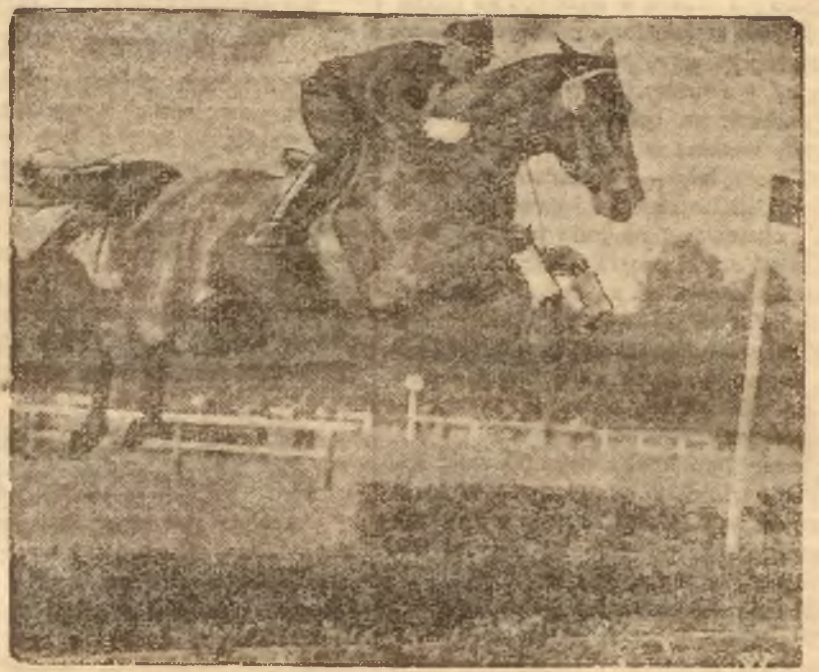
Nie miałem coprawda czasu, lecz mocno zaniepokojony ew. „musem” zmiany codziennego trybu życia, pobiegłem do „dyżurnego”. Ku mojemu wielkiemu zdziwieniu potwierdził autorytatywnie oświadczenie konduktora z pociągu.

— Będzie pan musiał jeździć „tam” z Wilna, a „z powrotem” do Wilna i nie ma od tego żadnego odwołania. Może pójść pan do „informatora”, który to potwierdzi.

„Informator” był mocno zajęty jakimś papierkami i zajął interesantów, którzy przytulił zawracając głowę, zbył opryskliwie. Po wysłuchaniu od niechcenia moich żalów oświadczył:

Kurjer Sportowy

Sukces jeźdźców polskich zagranicą

W Instenburgu (Prusy Wschodnie) odbył się międzynarodowy konkurs w przełazach „Pogłębi skoku”. W konkursie tym por. Komorowski (widoczny na naszym zdjęciu) zdobył II i III nagrodę.

Dziś gra Kispesti

Dziś o godz. 17 na boisku przy ul. Wileńskiej odbędzie się ciekawy mecz piłkarski między Węgłerską drużyną Kispesti, a Makabi.

Już za Kispesti grać będzie z mistrzem Wilna — WKS Śmigły. Mecz ten odbędzie się o godz. 17 na stadionie reprezentacyjnym przy ul. Werkowskiej.

Zawody międzyklubowe

Wileński Okręgowy Związek Pływacki komunikuje, że na basenie 3 Baonu Saperów dnia 1 lipca r. b. odbędą się zawody międzyklubowe dla młodzików i starszych, a dla dzieci. Po zawodach odbędą się egzamina na „Oznakę Pływacką” (warunki: przepłynięcie 200 m. styl, dow., 4 m. nurkłem, skok na głowę, zasady ratownictwa i ruchu na wodzie „teoretycznie”). Opłata

za egzamin i odznakę metalową wraz z odznaką płócinną na kostium wynosi 2,00 zł. Wstęp na zawody dla dorosłych 0,20 zł, dla młodzieży szkolnej 0,10 zł. Początek za wodów o godz. 11-ej rano.

Zapisy i informacje do dnia 10 lipca r. b. godz. 11,30 przyjmuje sekretariat Wil. (OZP przy Okr. Ośr. WF — Wilno, ul. Ludwarska Nr. 4).

Popularne kursa nauki pływania Ośrodka W. F. Wilno

Aby każdy mógł się łatwo nauczyć pływać, Ośrodek W. F. zorganizował specjalne kursy, prowadzone przez dyplomowanego instruktora Pol. Zw. Pływ. Wł. Piotrowicza, już od dnia 12 lipca r. b. rozpoczyna się III turnus nauki pływania, który będzie trwał 14 dni, Opłata za kurs wynosi 2,00 zł, dla młodzieży 1,00 zł. Prócz tego ci, którzy by chcieli nauczyć się pływać stylistycznie niech zapiszą się na kurs żabki i krawla dla zaawansowanych.

Nauka pływania będzie się odbywała grupowo po 1 godz. dla każdej grupy, w godz. 8-12 i 16-20 na basenie „Błękitnej Jedynki”. Niech każdy skorzysta z okazji i zapisze się w Ośrodku W. F. — Wilno, ul. Ludwarska 4 w godz. 9-15 codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt.

Sport w kilku wierszach

Na zawodach w Kutasankoski zanotowano szereg dobrych wyników, a mianowicie:

5,000 — Askola 14:32,2 min., 2) Salminen 14:45 min., 3) Tuominen 14:56,8 min.

Na zawodach w Abo Szwed Ansson zwyciężył w biegu na 3,000 m. w czasie 8:44,3 m. przed L. Virtanenem, który miał czas o 0,3 sek. gorzej.

W Ostendzie odbył się międzypaństwowy mecz pływacki Holandia—Belgia. Wygrali po raz pierwszy od roku 1926 Holendrzy.

W meczu piłki wodnej zwycięstwo odnieśli Holendrzy 2:1.

Znany amerykański trener bokserki Mike Jacobs, zamierza zorganizować w sierpniu r. b. cztery mecze o tytuły mistrzów świata:

w wadze lekkiej Ambrose—Montanes, w wadze średniej Berny—Ross—Garda, w wadze średniej Bhil—Apostoli, w wadze koguciej Eesebar—Jeffra.

Osiemnastoletnia pływaczka duńska, Jenny Kammergaard, zaatakowała wylaw Kategoit, Dunka o godz. 20-ej we wtorek wskończyła do wody w Aarhus na Jutlandii. Po 23 i pół godz. pływania Kammergaard przepłynęła 70 km. Do przebiecia pozostało jeszcze 10 km. W tym momencie jednak pływaczka była tak zmęczona, że musiała przerwać bieg i wciągnięto ją do łodzi ratunkowej.

Na torze automobilowym Roosevelta pod N. Yorkiem rozegrano wielki międzynarodowy wyścig automobilowy o puchar Vanderbilta.

Na trasie długości 483 km, zwyciężył mistrz Europy, Niemiec Rosemeyr na Auto-Union w czasie 3:39 godz., mając średnią szybkość 132,350 km/godz.

Drugie miejsce zajął amerykański kierowca Mays na Alfa-Romeo, 3) młody automobilista niemiecki V. Delius na Auto-Union. Zawodom przyglądało się ponad 100,000 widzów.

Związek Młodzieży Polskiej na Lotwie organizuje w dniach 12 i 13 sierpnia w Łławie święte sporu polskiego.

Do imprez tej przygotowują się wszystkie sportowe organizacje polskie.

Do Czerniowców przybyła wycieczka Kajakowa KW Wisły z Warszawy, w drodze do morza Czarnego.

Kajakarze pod kierunkiem p. S. Jasińskiego wyruszyli z Kolomyi i w dniu 10 b. m. zamierzają dotrzeć do Konstancy.

Władze rumuńskie odniosły się do polskich sportowców bardzo serdecznie.

O paragraf aryjski w wolnych zawodach

ABC donosi: Zarządy organizacji wolnych zawodów wystąpiły z inicjatywą zwołania ogólnego kongresu poświęconego kwestii żydowskiej.

W dniach najbliższych zostanie powołany do życia komitet organizacyjny, który zajmie się urzędzeniem Kongresu wszystkich wolnych zawodów,

a więc: lekarzy, inżynierów, adwokatów, weterynarzy, aptekarzy, leśników, rolników i t. p.

Jedynym tematem obrad ma być sprawa ujednolicenia zmian w statutach organizacji tych zawodów przez wprowadzenie paragrafu aryjskiego.

Heca antyżydowska w Sopotach

„Kurjer Bałtycki” pisze: Jeden z naszych sopockich Czytelników złożył nam wczoraj w Redakcji relację o nowej hecy antyżydowskiej, która miała się wydarzyć we wtorek wieczorem w cukleml Taudie na przy Seestrasse w Sopotach.

Przy jednym ze stolików cukierni siedziało 6 osób — rodziny Czarnogórskich i Aronsonów, obywateli polscy wyznania mojżeszowego. Około godz. 20 do lokalu wszedło sześciu młodych hitlerowców, cztery w mundurach, dwóch po cywilnemu. Usiedli oni w bezpośrednim sąsiedztwie żydowskiego stolika.

Ich kawę, a gdy jeden z żydów wstał, by na tę napaść zareagować, hitlerowiec uderzył go pięścią w twarz.

Był to zdaje się sygnał do „walki”. W jednej chwili wszyscy towarzysze hitlerowcy rzucili się na żydów i przez kilka minut ich bili. Dotknięci żydów poturbowany, hitlerowiec opuścili lokal. Policja przybyła po ich wyjściu.

Na znak protestu 16 rodzin żydowskich, a m. in. i Czarnogórcy i Aronsonowie, którzy przybyli do Sopot z Polski na wycząsy letnie, jeszcze tego samego wieczoru opuścili Sopoty, udając się częścią do swych domów w Polsce, częścią do Orłowa Morskiego, by tu spędzić resztę wycząsów.

W pewnej chwili jeden z umundurowanych hitlerowców podszedł do stolika Czarnogórskich i Aronsonów i plunął w

Czarnockiego wywołało wiekłe wrażenie na całym Pomorzu. Czarnocki przez 10 lat był starostą w Nieświeżu.

Dochodzenia w tej sprawie prowadzi sędzia śledczy Sądu Okręgowego w Gdyni.

Aresztowanie b. starosty nieświeskiego

Na polecenie urzędu prokuratorskiego aresztowany został ostatnio w wyniku prowadzonych od dłuższego czasu dochodzeń b. starosta kartuski Czarnocki, który przydzielony został w ostatnich dniach w charakterze radcy do urzędu wojewódzkiego w Torunlu. Aresztowanie starosty

Z życia wsi

Notatki weselne

Dość już pisano o weselach na naszej wsi, jednak tematu tego nie wyczerpiemy bodaj nigdy, gdyż jest on wciąż nowy, żywy i aktualny.

Ponieważ już opisywałem dwukrotnie obrzędy weselne w „Kurjerze Wileńskim” przed paru laty — ograniczę się teraz do krótkich notatek ze święto poczynionych obserwacji na jednym z weseł w północnej części puszczy Rudnickiej.

Zaobserwowałem m. in., że najwięcej weseł odbywa się w zimie, kiedy jest dużo czasu i nieco więcej grosza po zbiorach. Obecnie zaś, przed żniwami — żeni się młodzieńcy o wybitnym „zmyśle praktycznym”.

Mówią „nie trzeba darmo karmić żony przez zimą, a na wiosnę i w lecie ma się taniego robotnika podczas pilnych robót polnych, ponadto — coś się tam otrzymania ze zbiorów teścia”.

Obecna młodzież lubuje się w miejskich strojach i sztucznej biżuterii, jak bransoletki, pierścionki, zegarki (na rękę) i t. d., nie wylaczając „złotego” zęba, (ostatni krzyk mody). Co do strojów, skłonny jestem wziąć młodzież nawet w obronę.

W dzieciństwie chodziła ona w szmatkach. Okres kawalerski i paniński są jedynym okresem w życiu młodzieży kiedy mogą sobie pozwolić na pewną fantazję.

Po ożenieniu się wraca znowu stłasn szaryzny.

W obrzędzie weselnym zmienilo się chyba to, że biesiadnikom przybył drugi — „kieliszek”. Dawniej pito wodkę z jednego kieliszka, dzisiaj są dwa i goście stukają się nimi, dźwięcząc szkłem możliwie najgłośniej.

Pieśń weselną podzieliłbym na dwie grupy: terażniejszą (nową) i dawniejszą. Przeważa i zwycięża oczywiście pieśń nowa, przyniesiona ze szkoły, wojska, radia i t. d. Pieśń stara po prostu gaśnie razem z tymi, co ją nuczają biesiadnym stolem. I aczkolwiek nie wiąże się ona czasami z weselem, jednak jest w użyciu.

Przytoczę tu kilka tekstów zapomnianych już pieśni białoruskich, nuconych niekiedy przez starych na uczach weselnych:

- „U sjarodu radziła sja —
horka maja doła.
Nie wydał menia za sfaroha —
baradoju kofa” itd.
 - „Usje kury na pole,
płatuch na parozie.
Usle miłyja u stadole,
moj miłyj u darozie” itd.
 - „Jechau ja u swaty
slerad cjomnej noczy.
U sadzie sowa na darozie
wytryszczyla woczy” i t. d.
 - „Waruska i Tamasz
pajechali na kierzmasz,
a z kierzmaszu na bazar,
wystawilij swoj tawar” itd.
- Kiedy kończy się wódka i zakąska, ktoś umówiony stuka polanem w więgieł domu na znak do wyjazdu gości.
- Jan Hopko.

Szereg tragicznych wypadków w pow. postawskim

Samobójstwo 15-letniego chłopca — Śmierć wilnianki w Naroczcu. — Do rzeki po sprzeczce z mężem

W ostatnich dniach zanotowano na terenie pow. postawskiego kilka wypadków tragicznej śmierci. Dnia 5 b. m we wsi Swaiki, gm. mładowskiej popełnił samobójstwo przez powłazienie się 15 letni Nikon Rowdo, który od dłuższego czasu okazywał wstręt do wszelkiej pracy.

Dnia 7 bm. w rzece Dziścio koło kolonii Polowo, gm. woropajewskiej, wydobyto zwłoki kobiety. Jak okazało się

była to 30-letnia Helena Sikora. Ustalono, iż wydała się ona z domu przed paru dniami po sprzeczce z mężem — co nasuwa przypuszczenie, że popełniła samobójstwo.

Popzedniego dnia zaś z jeziora Narocz w okolicy wsi Nanosy, wydobyto zwłoki mieszkanki Wilna Elżbiety Alufan. Śmierć nastąpiła przypuszczalnie wskutek udaru serca, podczas kąpeli.

„Echo Tatrzańskie” na Wileńszczyźnie

Staraniem Podokregu Związku Strzeleckiego Wilno odbędą się 4 występy najlepszego chóru góralskiego „Echo Tatrzańskie” z Zakopanego pod dyrekcją długoletniego dyrygenta tegoż chóru — p. prof. Mistrzka Józefa.

Na program złożą się pieśni góralskie w wykonaniu 4-osobowego mieszanego chóru, tańce góralskie przy dźwiękach muzyki góralskiej.

Poszczególne występy odbędą się:

1. 17 b. m. — w Trokach,
2. 18 b. m. — w Wilnie na stadionie Okręgowego Ośrodka WF i PW (w razie niepogody w sali kina „Mars”),
3. 19 b. m. — w Grodnie,
4. 20 b. m. — w Druskienikach.

Caly zespół liczy przeszło 60 osób. W chorze bierze udział 40.

Szczegóły dotyczące cen, dokładnego czasu i programu przyniosą w najbliższych dniach komunikaty prasowe i afisze.

Organizacje i związki zakupuące zbiorowo bilety dla swych członków, korzystają z daleka idących zniżek.

Investycja w rzeźni w Głębokiem

W celu zaopatrzenia rzeźni i chłodni miejskiej w Głębokiem w wodę została zainstalowana pompa elektryczna. W dniu 7 bm. odbyła się próba sprawności zainstalowanej pompy, która wypadła pomyślnie. Użyteczna wydajność pompy wynosi 100 litrów wody na minutę. Wodę pobiera się ze studni wierconej na głębokość 206 m, wykonanej na terenie rzeźni. Pompa jest samoczynnie sterowana przez urządzenia pływakowe, wobec czego przy pracy nie potrzebuje obsługi. Koszty urządzenia tej pompy wynoszą około 3300 zł.

Eksplozja reku

W czasie łowienia ryb w Szczarce przez mieszkańców gm. byleńskiej, pow. słonimskiego, Józefa i Stanisława Kędziaków, Wojciecha Tabakę i Tomasza Molędę środkami wybuchowymi, spreparowanymi przez siebie, jeden z takich naboju wybuchowych przedwczesnie eksplodował w rękach Józefa Kędziaka, odrywając mu część dłoni prawej ręki oraz zadając kilka drobniejszych ran. Poszkodowanego odwieziono do szpitala.

Pociąg najechał na furmankę

8 bm. na niestrzeżonym przejeździe na szlaku Mołodeczno—Połocznany pociąg mieszany najechał na furmankę, rozbijając ją. Woźnica wyszedł bez szwanku.

Głębokie

— Głębokie Koło Rozwoju Ziem Wschodnich wystawo z terenu powiatu dzisieńskiego 20 dzieci w wieku 10—13 lat na kolonię letnią w Modlinie, zorganizowaną przez Koło Wilnian przy T-wie Rozwoju Ziem Wschodich w Warszawie.

Wilejka pow.

— Piękne i pożyteczne. Z inicjatywy KOP-u nadgranicznej wioski objeżdża orkiestra dęta KOP z Budsławia z kinem i ruchomą wystawą PCK. Orkiestrą kieruje znany już ludności „Dziadzio” por. Szymkowski, kinem instr. ośw. KOP p. Babuchowski, a wystawą PCK p. Hryniewicz z Wilna. Goście wszędzie serdecznie witani są przez miejscową ludność.

W dn. 7 b. m. wyprawa zawitała do wsi Milcza. Piękny pokaz dorobku PCK z obszernymi wyjaśnieniami i zakresu ochrony przeciwgazowej odbył się na placu cerkiewnym przy udziale około 300 osób i wzbudził wielkie zainteresowanie. Kino urządzono w ogromnej stodole. Wyświetlono kilka obrazów. Orkiestra koncertowała a następnie grała do tańca na świeżym powietrzu. Młodzież ochoczko bawiła się do rana. Cała impreza trwała 12 godzin. Dziewuchy wiejskie poczęstowały gości kolacją.

Całość obmyślana pomysłowo wniosła dużo radości i pożytku do naszej wsi.

S. O.

Nieśwież

— Stacja Opiekł nad małą i dzieckiem przy ośrodku zdrowia w Klecku dokarmia 65 dzieci pogorzalców. Opiekę nad dziećmi pogorzalców do lat 3-4ch rozłożyło powiatowa koło ZPOK w Nieświeżu. Poza tym akcją dożywiania pogorzalców w Klecku w szerokim zakresie prowadzi rodzina wojskowa garnizonu KOP.

— Nowa szkoła. Zarząd gminy nadgranicznej Kleck wykończył i oddał do użytku nowy budynek 6-cioklasowej szkoły powszechnej w Szczepiczach. Powyższą szkołę wybudowano kosztem 40.000 zł. z czego 28.000 zł. zużyto w gotówce — pozostałe zaś 12.000 zł. zdobył komitet budowy na czele z wójtem, sposobem gospodarczym.

Nowowbudowana szkoła posiada urządzenie, które odpowiada najnowszemu wymogom higieny i nauczania.

Popierajcie pierwszą w Kraju Spółdzielnię Przeciwgruczliczą w powiecie wileńsko-trockim.

Ze Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich

W związku z odbywającym się we Lwowie wielkim zjazdem lekarzy i przyrodników polskich, reprodukujemy zdjęcie, przedstawiające P. Ministra WR i OP prof. dr. Wojciecha Świętosławskiego, w towarzystwie podsekretarza stanu w Ministerstwie Opieki Społecznej dr. Piesztrowskiego go, słuchającego objaśnień dziekana izby lekarskiej, prof. Nowickiego, podczas zwi edzania wystawy lekarskiej i przyrodniczej, w pawilonie centralnym Targów Wschodnich.

Wieniec Polaków na Grobie Nieznanego Żołnierza w Paryżu

Książę Gloucester, podczas inspekcji jednego z oddziałów przybocznej gwardii króla angielskiego, t. zw. „Yemen’ów”. Gwardia ta posiada od kilkuset lat te same oryginalne średniowieczne mundury, w których występowała i obecnie

Oryginalne mundury angielskiej gwardii

Do Paryża przybyła z Polską większa wycieczka na Wystawę Światową, zorganizowana przez PAZZM „Liga”. Onegdaj uczestnicy wycieczki złożyli w towarzystwie przedstawicieli ambasady RP w Paryżu piękny wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Zdjęcie przedstawia moment po złożeniu wieńca.

Monety srebrne z XVI wieku

W miesiącu czerwcu rb. m-c wsi Tuszyño, gm. pliskiej, pow. dziśnieńskiego, Bolesław Borkiewicz, podczas wydobywania na polu kamienia wapińskiego, znalazł kilkadziesiąt sztuk monet srebrnych z XVI wieku z czasów panowania króla Zygmunta Augusta. Monety znajdowały się w dwóch

glinianych garnuszkach, które Borkiewicz przekazał do muzeum w Wilnie. Część znalezionych monet Borkiewicz rozdał sąsiadom, a 415 monet zostało zdeponowanych w Muzeum Ziemi Dziśnieńskiej w Głębokiem przy miejscowym oddziale Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Mignon G. Eberhart

GDY
PACJENT
ZNIKL...

POWIEŚĆ

61

Wykreśliłam również Dione Melady. Ona i Nancy potwierdzały obustronnie swoje alibi za większą część tego tak ważnego dwunastominutowego okresu i ostatecznie Dione nie mogła dusić sama siebie. Zaznaczyłam już, że intuicja mówiła mi, że morderca i tajemniczy napastnik był to jeden i ten sam człowiek i, jak się okazało, miałam rację.

Courta Melady’ego i Ladda, pomimo, że obaj mieli alibi, co się tyczyło napadu na Dione, czyli za zeszłą noc, nie wykreśliłam. Może to było nielogiczne, ale alibi nie zawsze wytrzymują próbę bliższego wejrzenia, a nie miałam pewności, czy oni nie byli w szpitalu w noc mordu. Było to krótko i nieprawdopodobne, ale jeszcze niewyświełone, tak że do czasu zostawiłam ich na liście. Zresztą bez ich nazwisk lista ta byłaby złowieszczą krótką.

Pozostawała Ina Harrigan, dr Kuncie i Lillian Ash. O doktorze nie miałam zdecydowanego zdania. Nie chciało mi się wierzyć, żeby się zakradł na piętro operacyjne (choć jakim sposobem, jeżeli telefonistka go nie widziała?), zabrał lancet, zabił wybitnego chirurga, poniekąd swego rywala, sprzątnął również wybitnego pacjenta i zabrał się do energicznych poszukiwań. Zachowywał się jak człowiek ogromnie podniecony, ale niewinny. Ponieważ jednak był potencjalnie zdolny do tego wszystkiego, więc go nie skreśliłam. Mógł również zakraść się niepostrzeżenie ubiegłej nocy do naszego skrzydła i zabrać Dione taksówką. Coś mi mówiło, że wiedział o jego zawartości. Zamachu na Dione z jego strony nie uważałam za rzecz możliwą, ale ręczył za niego nie mogłam. Ina Harrigan mogła wchodzić w grę pomimo złamanej ręki. Nie mogła dusić Dione, ale mogła zabić dr-a Harrigana. Zaczęłam manewrować ekspery-

mentalnie lewą ręką, wykonywując ruch pełnienia nożem. Tak mnie to pochłonęło, zwłaszcza, iż doszłam do przekonania, że Ina mogła to zrobić lewą ręką, że zapomniałam o policjantach. Dopiero kiedy ten bliższy opuścił ostrożnie przednie nogi krzesła na podłogę i zaczął wstawać, spostrzegłam, że zwróciłam na siebie ich uwagę. Drugi, ten dalszy, już stał w pozycji „wystawiacza” z jedną nogą podniesioną, z szyją wyciągniętą czujnie, po piśmiu. Obaj patrzyli na mnie.

Podniosłam lewą rękę, raz jeszcze przedziurawiłam powietrze, sięgnęłam do podstawki, zdjęłam kartę z wykresem choroby gorączki i pogrzyżłam się w pracy. Kartami oczu zobaczyłam, że policjanci usiedli wolno na krzesłach, lecz nim się znów przechylili swobodnie w tył, upłynęła dobra chwila. Krzątając się tej nocy po korytarzu, czułam, że mnie obserwowali zdecydowanie podejrzliwie.

Ellen wypadła z któregoś pokoju, zapytała mnie o coś i znikła. Było już późno, ale tramwaje jeszcze chodziły. Upał nie ustawał, przywiedle kwiaty, ustawione wzdłuż ścian, rzuciły na nie groteskowe arabskie cienie. Siatka w oknie za moimi plecami odpychała szturmny owadów, kartka, na której robiłam notatki, była zasłana trupami drobniutki muszek, które postarzały życie wśród szalonych lotów naokoło światła. Strząsnęłam je, odłożyłam kartę i zabrałam się znów do roboty.

A więc Ina Harrigan mogła zabić męża i mogła mieć do tego powód w jakichś komplikacjach matrymonialnych. Okazję też mogła mieć, chociaż wyjście na korytarz, wejście do windy i przebiecie ofiary w godzinie, kiedy w korytarzach był spory ruch, wymagałoby nieprawdopodobnej odwagi — odwagi rozpaczliwej. Przy tym nasuwał się problem lancetu oraz

wejścia do windy i wyjścia z niej niepostrzeżenie. Czyżby mogła się z tym uwinąć w ciągu dwóch minut, między ostatnim widzeniem doktora Harrigana przez Elle, w chwili, gdy wchodził do windy, i naszym powrotem na drugie piętro? Zastanawiałam się nad tym długo, ale w końcu machnęłam ręką i przeszłam do Lillian Ash.

To nazwisko było dla mnie zdecydowanie podejrzane. Miałam moralne przekonanie, że to ona usunęła z rekojęści lancetu odciski palców, a jeżeli tak, to tylko z jednego powodu. I co to zeznała na śledztwie? Powiedziała, że Teuber nie mogąc sobie poradzić z windą, zawrócił ze swoim okropnym wózkiem do korytarza zachodniego, ku windzie ciężarowej, a ona wróciła do swego pacjenta. Ale pacjent spał. Lillian mogła zabawić w korytarzu jakieś trzy minuty z tych dwunastu. Czas był ważnym czynnikiem w tej powikłanej sprawie, toteż żałowałam, że nie mogłam oznaczyć dokładnie na przykład, jak długo trwały moje dwie wyprawy na trzecie piętro. Ale mając niezłą pamięć, która mnie zazwyczaj nie myli, byłam poprostu pewna, że między tymi dwiema wyprawami upłynęły najwyżej trzy minuty.

Jeżeli winda znajdowała się na drugim piętrze... Nie! wiem, że jej nie było. Choć, jeżeli lampka nie świeciła, tośmy mogli o tym nie wiedzieć... Ale nie! wszak Teuber szarpa drzwiczki, któreby się przecież otworzyły, gdyby winda wisiała na tym piętrze. Postanowiłam go zapytać, jak mocno ciągnął za drzwiczki. Dalej, jeżeli ktoś użył kontaktu alarmowego i ciebna winda wisiała jakiś czas na naszym piętrze, to problem przedstawiał się jaśnie. Tylko czy na prawdę?

(D. c. n.)

